

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący - Sędzia: SA Witold Okniński

Sędziowie: SA Magdalena Kostro-Wesołowska (spr.)

SA Krystyna Sitkowska

Protokolant: sekr. sądowy Anna Kapanowska

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2013 r. w Warszawie

sprawy K. B.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno- Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.

o wysokość emerytury policyjnej

na skutek apelacji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. (obecnie: Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.)

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 28 lutego 2012 r. sygn. akt XIII U 7238/10

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 w ten sposób, że oddala odwołanie K. B. w zakresie żądania uwzględnienia w wysokości emerytury policyjnej za okres służby od 25 sierpnia 1975 r. do 8 lipca 1979 r. oraz od 10 sierpnia 1979 r. do 31 lipca 1981 r. i od 1 września 1981 r. do 4 stycznia 1990 r. i od 1 lipca 1990 r. do 31 lipca 1990 r. wskaźnika w wysokości 2,6% podstawy wymiaru za każdy rok służby;

II. oddala apelację w pozostałej części.

/-/ W. O.

/-/ M. K.-W.

/-/ K. S.

UZASADNIENIE

Ubezpieczona K. B. odwołała się od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. z dnia 23 października 2009 r. ponownie z urzędu, poczynając od 1 stycznia 2010 r., ustalającej wysokość jej policyjnej emerytury w związku z uwzględnieniem w wysokości świadczenia okresu służby

w organach bezpieczeństwa państwa po 0,7% podstawy wymiaru za każdy rok takiej służby, a przez to obniżającej wysokość tego świadczenia do 12,61% podstawy jego wymiaru, tj. do kwoty 316,70 zł, która jako niższa od emerytury w najniższej wysokości została podwyższona do kwoty takiej emerytury, czyli do kwoty 675,10 zł.

Organ emerytalny wnosił o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego na swoją rzecz od ubezpieczonej.. **Sąd Okręgowy w Warszawie XIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 28 lutego 2012 r. w pkt 1 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyjął, iż okres służby wnioskodawczyni od 25 sierpnia 1975 r. do 31 lipca 1990 r. jest liczony wskaźnikiem podstawy wymiaru emerytury po 2,6% za każdy rok służby, w pkt 2 zasądził od organu emerytalnego na rzecz wnioskodawczyni kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.** Sąd ustalił, że Instytut Pamięci Narodowej w informacji o przebiegu służby ubezpieczonej z dnia 13 maja 2009 r. stwierdził, że pełniła ona służbę w organach bezpieczeństwa państwa od 25 sierpnia 1975 r. do 31 lipca 1990 r. Okres tej służby uwzględniono w zaskarżonej decyzji. Za powyższy okres służby w wymiarze 14 lat, 11 miesięcy i 7 dni podstawa wymiaru świadczenia odwołującej wyliczona została przy użyciu wskaźnika 0,7 % za każdy rok służby. Z załącznika do zaskarżonej decyzji wynika, że do wysługi emerytalnej przyjęto ponadto okres tzw. wysługi zachowanej w wymiarze 10 miesięcy i 16 dni. Ze szczegółowej informacji o przebiegu służby, sporządzonej przez Instytut Pamięci Narodowej na podstawie akt osobowych odwołującej oraz karty ewidencyjnej, wynika, że pełniła ona służbę:

- od 25 sierpnia 1975 r. do 31 sierpnia 1978 r. w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, Biurze (...) na stanowisku starszego łącznika na wolnym etacie młodszego referenta,

- od 1 września 1978 r. do 31 maja 1989 r. w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, Biurze (...) na stanowisku młodszego referenta, - od 1 czerwca 1989 r. do 31 lipca 1990 r. w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, Biurze (...) na stanowisku starszego referenta. Sąd Okręgowy podniósł następnie, że z wyjaśnień udzielonych przez Instytut Pamięci Narodowej wynika, że pion (...) został powołany rozkazem nr 113 Ministra Bezpieczeństwa Publicznego z dnia 2 grudnia 1946 r. i funkcjonował nieprzerwanie do 1990 r. Zaprzeszał działalności na mocy zarządzenia nr 043/90 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 maja 1990 r. w sprawie zaprzestania działalności Służby Bezpieczeństwa (sygn. arch. IPN (...)101 t. 1), które realizowało art. 129 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. nr 30, poz. 180). Instytut służbę w Biurze (...) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, jak i w terenowych komórkach tego pionu, traktuje jako służbę w organach bezpieczeństwa państwa w myśl art. 2 ust. 1 pkt 5 oraz ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. nr 63, poz. 425, ze zm.), ponieważ powołane wyżej zarządzenie nr 043/90 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 maja 1990 r. wymienia Biuro (...). Ponadto rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1990 r. w sprawie nadania statutu organizacyjnego Ministerstwu Spraw Wewnętrznych (Dz. U. nr 49, poz. 288), nie wymienia Biura (...) w nowo utworzonych strukturach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, co jednoznacznie wskazuje na likwidację tego pionu Służby Bezpieczeństwa w „chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa” (art. 2 ust. 3 ustawy o ujawnianiu informacji). Organ emerytalny w decyzji z dnia 4 czerwca 1991 r., ustalającej dla odwołującej prawo do emerytury policyjnej, obliczył wysokość świadczenia na poziomie 43 % podstawy jego wymiaru za 16 lat wysługi emerytalnej. W decyzji z dnia 27 lutego 2009 r. organ emerytalny ustalił wysokość emerytury odwołującej po waloryzacji od dnia 1 marca 2009 r. na kwotę 896,74 zł (netto), a zwaloryzowanej podstawy wymiaru na kwotę 2511,47 zł. Z kolei zaskarżoną decyzją łączną wysokość emerytury odwołującej ustalono na 12,61% podstawy wymiaru od kwoty 2511,47 zł, tj. w kwocie brutto 316,70 zł, która jako niższa od kwoty emerytury w najniższej wysokości, została podwyższona do 675,10 zł od dnia 1 stycznia 2010 r. Na podstawie zeznań odwołującej Sąd Okręgowy ustalił, że jej praca polegała wyłącznie na przepisywaniu na maszynie pisanych odręcznie przez pracowników operacyjnych dokumentów i charakter jej pracy pozostawał cały czas taki sam. Wydział Ogólny Biura (...), w którym pełniła służbę, zajmował się tylko sprawami biurowymi, czynnościami obsługowymi. Awans na stanowisko referenta techniki operacyjnej związany był jedynie z kwestiami finansowymi, w ten sposób mogła otrzymać wyższe uposażenie. W raporcie z dnia 22 stycznia 1990 r. (k 112 akt osobowych) przyznała, że bardziej jej odpowiada praca o charakterze operacyjnym, ale po to, aby uzyskać przeniesienie do pracy w Dzielnicowym Urzędzie Spraw Wewnętrznych (...). Ostatecznie do przeniesienia nie doszło z uwagi na brak u wnioskodawczyni dostatecznych kwalifikacji do służby

na etatach, które były wolne, a także z uwagi na opinię zwierzchników, że Urząd zatrudnia nadmierną ilość kobiet (adnotacje na raporcie z 22 stycznia 1990 r.). Sąd Okręgowy dokonał też analizy dokumentów znajdujących się w aktach osobowych wnioskodawczyni pod kątem rodzaju pracy przez nią wykonywanej. I tak w podaniu o przyjęcie do pracy, skierowanym do Departamentu kadr MSW, wnioskodawczyni zwracała się o przyjęcie do pracy w charakterze maszynistki biurowej (raport z 16 czerwca 1975 r., k 11 a.o.). Okoliczność, że praca odwołującej polegała na pisaniu na maszynie oraz na pracach administracyjno-biurowych potwierdza opinia służbowa za okres od 25 sierpnia 1975 r. do 7 sierpnia 1978, w której stwierdzono, że w dalszej pracy winna doskonalić technikę i estetykę pisania na maszynie, oraz opinia z dnia 4 grudnia 1985 r., w której stwierdzono, że odwołująca jest pracowita i systematyczna, czego wynikiem jest ogólny porządek i ład w wykonywanych przez nią pracach administracyjno-biurowych. Także opinia służbowa z dnia 24 maja 1989 r., stanowiąca załącznik do wniosku personalnego o mianowanie starszym referentem techniki operacyjnej, potwierdza, że odwołująca wykonywała wyłącznie prace administracyjne, jak prowadzenie sekretariatu, a nie prace o charakterze operacyjnym. Wobec treści powyższych dokumentów Sąd Okręgowy dał wiarę zeznaniom odwołującej, że charakter jej pracy w Wydziale (...) nie polegał na pracy operacyjnej, ale wyłącznie na zapewnieniu obsługi biurowej. Według Sądu, także z treści raportu odwołującej z dnia 22 stycznia 1990 r. należy wnioskować, że do momentu sporządzenia owego raportu pracy o charakterze operacyjnym nie wykonywała. Ponadto Sąd Okręgowy ustalił, że odwołującą od stycznia 1990 r. do lipca 1990 r. była oddelegowana do służby patrolowej do (...), co wynika z jej zeznań, potwierdzonych adnotacją na raporcie z dnia 22 stycznia 1990 r., poczynioną przez Naczelnika Wydziału (...) (...) MSW płk. B. Z.. Tak więc mimo formalnego przyporządkowania etatowego do Biura (...) MSW faktycznie pracy w powyższym okresie w tym Biurze nie wykonywała. W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za zasługujące na uwzględnienie, ponieważ przyjął, że w niewiążącej go informacji o przebiegu służby, wydanej przez Instytut Pamięci Narodowej, w której uznano, że odwołująca od 25 sierpnia 1975 r. do 31 lipca 1990 r. była funkcjonariuszem organów bezpieczeństwa państwa, nastąpiło niezasadne ze względu na charakter pełnionej przez odwołującą służby zakwalifikowanie powyższego okresu jako służby w organach bezpieczeństwa państwa. Sąd wprawdzie przyznał, że odwołująca służyła w jednostce organizacyjnej, która stanowiła organ bezpieczeństwa państwa, ale właśnie ze względu na charakter pełnionej przez odwołującą służby – wykazany w postępowaniu przed Sądem - kwalifikacja dokonana przez IPN jest niezasadna. Sąd Okręgowy za uzasadnione uznał ponadto wyeliminowanie z okresu służby w organach SB, okresu, w którym odwołująca korzystała z urlopu bezpłatnego (od 9 lipca 1979 r. do 9 sierpnia 1979 r. - vide raport z 29 czerwca 1979 r. k 91 a.o. oraz od 1 do 31 sierpnia 1981 r. - raport z 8 czerwca 1981 r.), gdyż w tym czasie w ogóle nie świadczyła pracy, wobec czego niesprawiedliwym byłoby obniżanie podstawy wymiaru świadczenia za ten okres, tym bardziej, że przed urlopem charakter jej służby nie upoważniał do kwalifikacji jako służby w organach SB.

Sąd Okręgowy przytoczył następnie treść art. 2 ust. 1 oraz ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. nr 63, poz. 425 ze zm.). Podał, że zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz. U. z 1999 r. nr 51, poz. 526, ze zm.) z chwilą utworzenia (...) Służba Bezpieczeństwa została rozwiązana. Zgodnie zaś z art. 130 w związku z art. 137 powyższej ustawy Urząd Ochrony Państwa utworzony został w dniu 10 sierpnia 1990 r.

Sąd stwierdził, że z materiałów dostępnych w encyklopedii wikipedia wynika, że struktura służby bezpieczeństwa przedstawiała się tak, że: „Na poziomie centralnym istniały departamenty i biura MSW. Ich zadania w terenie realizowały odpowiednie wydziały (i inne jednostki) ulokowane w Komendach Wojewódzkich MO. Od 1 sierpnia 1983 r. Komendy przemianowano na Wojewódzkie Urzędy Spraw Wewnętrznych. Na niższym szczeblu, w Komendach Powiatowych i Miejskich MO, funkcjonowały Referaty ds. SB (z grupami operacyjnymi, paszportów i dowodów osobistych, rejestracji cudzoziemców, (...), W). Po reformie administracyjnej z 1975 r. powiatowe jednostki MO/SB zostały zlikwidowane. Struktura terenowa została jednak po kilku latach odtworzona. W styczniu 1983 r. powołano K. Rejonowe MO, w sierpniu przemianowano je na Rejonowe Urzędy Spraw Wewnętrznych (funkcjonowały w nich pionierzy: II - VI i paszportów, w zależności od liczby etatów jako: grupy, referaty, sekcje lub wydziały)”. Dalej Sąd zważył, że z art. 1 dekretu (...) Komitetu (...) z dnia 7 października 1944 r. o Milicji Obywatelskiej (Dz. U. z dnia 12 października 1944 r., nr 7, poz. 33) wynika, że Milicja Obywatelska jest prawnopubliczną formacją Służby

Bezpieczeństwa Publicznego. Art. 2 dekretu stanowił, że: „Do zakresu działania Milicji Obywatelskiej należy: a) ochrona bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego; b) dochodzenie i ściganie przestępstw; c) wykonywanie zleceń władz administracyjnych, sądów i prokuratury w zakresie prawem przewidzianym. Art. 3 stanowił, że organizacja Milicji Obywatelskiej pod względem terytorialnym przystosowana jest do podziału administracyjnego Państwa na województwa i powiaty. Art. 4 stanowił, że Milicja Obywatelska podlega Kierownikowi Resortu Bezpieczeństwa Publicznego. Na czele Milicji Obywatelskiej stoi Komendant Główny. Podobnie w dekrete z dnia 21 grudnia 1955 r. o organizacji i zakresie działania Milicji Obywatelskiej (Dz. U. nr 46, poz. 311), w art. 1 postanowiono, że Milicja Obywatelska jest uzbrojoną formacją, powołaną do ochrony spokoju, ładu, porządku i bezpieczeństwa publicznego. Do 1983 r. funkcjonowanie SB na gruncie ustawowym było uregulowane przepisami o Milicji Obywatelskiej, jak również funkcjonariusze pełniący służbę w SB byli formalnie funkcjonariuszami Milicji Obywatelskiej (vide ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o służbie funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej Dz. U. z 1973 r. Nr 23, poz. 136 ze zm.). Dopiero 14 lipca 1983 r. Sejm uchwalił ustawę o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych i zakresie działania podległych mu organów (Dz. U. nr 38, poz. 172). W jej art. 6 ust. 1 stwierdzono: „Funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw i wykroczeń oraz innych działań godzących w bezpieczeństwo państwa lub porządek publiczny wykonują czynności: operacyjno-rozpoznawcze, dochodzeniowo-śledcze i administracyjno-prawne.” Zakres praw i obowiązków funkcjonariuszy SB został określony w art. 20 tej ustawy. Przepis ten stanowił, że przepisy ustaw o służbie funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej i ich rodzin, jak również o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Milicji Obywatelskiej stosuje się do funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa. Nowe przepisy, zastępujące kilkakrotnie nowelizowaną ustawę o służbie funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej z dnia 31 stycznia 1959 r., zostały wprowadzone z dniem 1 stycznia 1986 r., gdy weszła w życie ustawa o służbie funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z 31 lipca 1985 r. (Dz. U. nr 38, poz. 181 ze zm.). Według Sądu Okręgowego, powyższe regulacje prawne dowodzą, że służba może być kwalifikowana jako służba w organach bezpieczeństwa państwa w zależności od jednostki (referatu, sekcji wydziału), w której pełniona była służba przez funkcjonariusza Milicji. W strukturze służby bezpieczeństwa funkcjonował między innymi pion (...) (obserwacja zewnętrzna): - Biuro (...) MSW (1956-1990) - Wydział (...) KW (...) (w mniejszych województwach od 1982 r. Sekcja (...) Wydziału Zabezpieczenia Operacyjnego KW (...)). Według Sądu, skoro z art. 129 ust. 1 ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa wynika, że z chwilą utworzenia (...) Służba Bezpieczeństwa została rozwiązana, a Urząd Ochrony Państwa utworzony został 10 sierpnia 1990 r., to należy uznać, że z tą datą Biuro (...) zostało formalnie zlikwidowane. Z zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 maja 1990 r. w sprawie zaprzestania działalności Służby Bezpieczeństwa wynika, że z datą podpisania tego aktu SB zaprzestała działalności. § 6 tego zarządzenia stanowił, że zadania realizowane przez między innymi przez Biuro (...) pozostają niezmienione do czasu reorganizacji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Okoliczność, że zadania realizowane przez Biuro (...) nadal były realizowane po 10 maja 1990 r. nie niweczy faktu, że Służba Bezpieczeństwa została na mocy ustawy o (...) rozwiązana, a wcześniej zarządzone zaprzestanie jej działalności. Ponadto z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1990 r. w sprawie nadania statutu organizacyjnego Ministerstwu Spraw Wewnętrznych (Dz. U. nr 49, poz. 288), wynika, że w strukturze tego ministerstwa po zmianach organizacyjnych nie funkcjonował już pion zajmujący się obserwacją zewnętrzną i ta okoliczność dowodzi jego likwidacji. Dlatego Sąd przyjął, że Biuro (...) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych spełnia ustawowe kryteria organu bezpieczeństwa wynikające z art. 2 ust. 1 pkt 5 i ust. 3 ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa.

Dalej Sąd podniósł, że z dniem 16 marca 2009 r. weszła w życie ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2009 r. Nr 24, poz. 145), która wprowadziła do ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu, Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży

Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67 ze zm.) zmiany dotyczące zasad ustalania wysokości emerytur dla osób, które pozostawały w służbie przed 2 stycznia 1999 r. i pełniły służbę w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa. Unormowania tej ustawy stanowiły podstawę dla podjęcia przez organ emerytalny decyzji o ponownym przeliczeniu wysokości policyjnej emerytury przysługującej skarżącej. Kwestia zgodności przepisów tej ustawy z ustawą zasadniczą była przedmiotem badania Trybunału Konstytucyjnego, wobec czego upada zarzut niekonstytucyjności przepisów, w oparciu o które wydana została zaskarżona decyzja. Trybunał Konstytucyjny bowiem w pkt 4 wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. (sygn. akt K 6/09) uznał, iż art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy jest zgodny z art. 2, art. 10, art. 30, art. 32 i art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 42 Konstytucji. W uzasadnieniu wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. Trybunał Konstytucyjny podkreślił, iż z konstytucyjnej zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa nie wynika w żaden sposób, że każdy bez względu na cechujące go właściwości, może zakładać, że unormowanie jego praw socjalnych nie ulegnie nigdy w przyszłości zmianie na jego niekorzyść. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego ustawodawca był upoważniony mimo upływu 19 lat od zmiany ustrojowej do wprowadzenia regulacji obniżających w racjonalnie miarkowany sposób świadczenia emerytalne za okres służby w organach bezpieczeństwa publicznego, o których mowa w art. 2 ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państw. Trybunał Konstytucyjny podkreślił także, iż zasada ochrony praw nabytych zakazuje arbitralnego znoszenia lub ograniczenia praw podmiotowych przysługujących jednostce lub innym podmiotom prywatnym występującym w obrocie prawnym. Zaznaczył jednak, iż ochrona praw nabytych nie oznacza przy tym nienaruszalności tych praw i nie wyklucza stanowienia regulacji mniej korzystnych, jeżeli przemawiają za tym inne zasady, normy lub wartości konstytucyjne. Następnie Sąd przytoczył art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym normujący zasady obliczania wysokości emerytur dla osób, które pełniły służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa i które pozostawały w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r. i stwierdził, że skoro organ emerytalny wydał zaskarżoną decyzję w oparciu o podważone przez Sąd ustalenia faktyczne dokonane przez IPN w zakresie kwalifikacji służby odwołującej od 25 sierpnia 1975 r. do 31 lipca 1990 r. jako służby w organach bezpieczeństwa państwa, to organ emerytalny nieprawidłowo zastosował właśnie art. 15 b ust. 1 przy ponownym ustaleniu wysokości świadczenia przyjmując wskaźnik na poziomie 0,7% za każdy rok służby. Konsekwencją ustalenia faktycznego polegającego na tym, że odwołująca nie pełniła służby jako pracownik operacyjny Biura (...) MSW, jest zmiana zaskarżonej decyzji i wyliczenie emerytury za okres służby wskaźnikiem na poziomie po 2,6 % za każdy rok, stosownie do art. 15 ustawy. Przepis ten bowiem określa zasady wyliczenia wysokości emerytury dla funkcjonariusza MO, który pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., i który nie pełnił służby w organach bezpieczeństwa państwa. Sąd podkreślił, że dokonana kwalifikacja charakteru służby odwołującej uzasadniała zmianę zaskarżonej decyzji.

O kosztach zastępstwa prawnego Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 11 ust. 2 i § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 ze zm.).

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożył organ emerytalny.

Organ emerytalny zaskarżył wyrok w całości zarzucając:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego, w szczególności art. 13a ust. 1 i 5, art. 15b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz § 14 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej oraz ich rodzin (Dz. U. nr 239, poz. 2404).

Wskazując na takie zarzuty apelujący organ emerytalny wniósł : 1) o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania w całości, ewentualnie 2) o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu apelacji organ emerytalny podniósł, że w związku z informacją z dnia 13 maja 2009 r. o przebiegu służby skarżącej przeprowadzone zostało postępowanie w sprawie ponownego ustalenia wysokości emerytury policyjnej skarżącej na podstawie art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, a stosownie do art. 13a ust. 5 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji ... informacja o przebiegu służby, sporządzona przez IPN na podstawie akt osobowych funkcjonariusza, jest równoważna z zaświadczeniem o przebiegu służby sporządzanym na podstawie akt osobowych przez właściwe organy służb i jako taka wiążąca dla organu emerytalnego jako środek dowodowy. Do organu emerytalnego nie wpłynęła nowa zweryfikowana przez IPN informacja o przebiegu służby skarżącej, która mogłaby stanowić podstawę do zmiany decyzji.

Apelujący podniósł, że wedle twierdzeń Sądu I instancji sporny okres, od 25 sierpnia 1975 r. do 31 lipca 1990 r., ze względu na charakter pełnionej przez odwołującą służby (służba na stanowiskach: starszego łącznika - maszynistki, młodszego referenta - maszynistki, starszego referenta - sekretarza maszynistki, młodszego inspektora Wydziału Ogólnego) niezasadnie został zakwalifikowany jako służba w organach bezpieczeństwa państwa. Sąd oparł się na dowodzie z przesłuchania stron ograniczonym do przesłuchania odwołującej na okoliczność przebiegu i charakteru jej służby w organach bezpieczeństwa państwa, który uznał za przekonujący i dał mu wiarę. Organ emerytalny jest zaś związany informacją o przebiegu służby odwołującej, przedstawioną przez IPN, co wynika z obowiązujących unormowań. W jego ocenie, emerytura odwołującej za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w okresie wskazanym w informacji o przebiegu służby wynosić powinna 0,7 % podstawy wymiaru zgodnie z art. 15 b ust. 1 pkt 1 policyjnej ustawy emerytalnej w związku z art. 13a ust. 5 tejże ustawy. **Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.** Apelacja organu emerytalnego okazała się zasadna w znacznej części, choć nie ze wszystkimi podniesionymi w niej zarzutami można się zgodzić, jedynie w odniesieniu do służby pełnionej przez skarżącą w okresie od 9 lipca do 9 sierpnia 1979 r. i od 1 do 31 sierpnia 1981 r. oraz od 5 stycznia 1990 r. do 30 czerwca 1990 r. apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie. Przede wszystkim należy podnieść, że z mocy art. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. nr 24, poz. 145, zwanej dalej ustawą z 23 stycznia 2009 r., ewentualnie ustawą nowelizującą) po art. 13 w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67, ze zm., zwanej dalej ustawą zaopatrzeniową) dodany został art. 13 a. Przepis ten w ust. 1 stanowi:

„Na wniosek organu emerytalnego właściwego według niniejszej ustawy, Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu sporządza na podstawie posiadanych akt osobowych i, w terminie 4 miesięcy od dnia otrzymania wniosku, przekazuje organowi emerytalnemu informację o przebiegu służby wskazanych funkcjonariuszy w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów.”. Natomiast zgodnie z ust. 5 i 6 tegoż art. 13a, przekazana przez IPN informacja o przebiegu służby jest równoważna z zaświadczeniem o przebiegu służby sporządzonym na podstawie akt osobowych przez właściwe organy służb, o których mowa w art. 12 i do tej informacji nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, a zatem nie podlega ona w żadnej formie zaskarżeniu w postępowaniu administracyjnym. Niedopuszczalność bezpośredniego zaskarżania informacji o przebiegu służby funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa PRL przed IPN w trybie i na zasadach określonych w k.p.a. była przedmiotem kontroli Trybunału Konstytucyjnego, który wyrokiem

z dnia 11 stycznia 2012 r. (sygn. akt K 36/09) orzekł, iż: „Art. 13a ust. 6 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) jest zgodny z art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. W uzasadnieniu swojego wyroku Trybunał m. in. wskazał, iż: „... jeśli decyzja organu emerytalnego zostanie zaskarżona, to o ostatecznym ukształtowaniu praw emerytalnych byłego funkcjonariusza organów bezpieczeństwa PRL można dopiero mówić po przeprowadzeniu stosownego postępowania przed sądem powszechnym. Należy podkreślić, że sąd powszechny nie ogranicza się w takim wypadku do kontroli decyzji organu emerytalnego z punktu widzenia jej legalności, jak ma to miejsce w przypadku kontroli dokonywanej przez sąd administracyjny. Wręcz przeciwnie – sąd powszechny rozstrzyga merytorycznie co do istoty sprawy.

Nie ulega więc wątpliwości, że w toku postępowania sądowego, z zastosowaniem wszelkich środków dowodowych, może nastąpić także weryfikacja informacji, o której mowa w art. 13a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy. Dla oceny przez sąd zasadności obniżenia świadczenia emerytalnego byłego funkcjonariusza organów bezpieczeństwa PRL nieodzowne jest ustalenie stanu faktycznego mającego bezpośredni wpływ na ponowne ustalenie przez organ emerytalny świadczeń w tym zakresie. Sąd powszechny ma zatem obowiązek oceny całego materiału dowodowego łącznie z treścią informacji IPN”. Tym samym informacja Instytutu Pamięci Narodowej o przebiegu służby osoby pełniącej ją w organach bezpieczeństwa państwa prawnie nie wiąże sądu ubezpieczeń społecznych, który rozpoznaje sprawę w wyniku wniesienia odwołania od decyzji organu emerytalnego ponownie przeliczającej wysokość policyjnej emerytury, i to co do przebiegu służby, jak i kwalifikacji określonego okresu służby jako pełnionej w organach bezpieczeństwa państwa.

Dlatego też Sąd Apelacyjny nie akceptuje zarzutu organu emerytalnego, że doszło do naruszenia przez Sąd Okręgowy § 14 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2004 r. w sprawie trybu postępowania i właściwości organu w zakresie zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej oraz ich rodzin (Dz. U. nr 239, poz. 2404 ze zm.), jak i art. 13a ust. 5 ustawy zaopatrzeniowej. Sąd Okręgowy trafnie zakwalifikował Biuro (...) MSW, w którym odwołująca pełniła służbę, jako organ bezpieczeństwa państwa, co zresztą nie budzi wątpliwości apelującego. Wyliczenie organów bezpieczeństwa państwa zawarte w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r. nr 63, poz. 425 ze zm., zwanej dalej ustawą ujawnianiu informacji) jest mało precyzyjne, co dotyczy w szczególności pkt 5, który operuje wymagającymi wykładni sformułowaniami: „instytucji centralnych Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych” oraz „podległych im jednostek terenowych w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych Komendach Milicji Obywatelskiej oraz wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych”. Na potrzeby ustawy o ujawnianiu informacji pojęcie jednostek Służby Bezpieczeństwa zostało zdefiniowane w ust. 3 art. 2. Takimi jednostki są te jednostki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które z mocy prawa podlegały rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa, oraz te jednostki, które były ich poprzedniczkami. Wobec tego wykładając treść art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy należy odwołać się do tej ustawowej definicji. Sąd Apelacyjny podziela pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w orzeczeniu z dnia 14 maja 2010 r., sygn. akt II AKa 108/10 (Lex nr 833269), iż sam przepis art. 2 ust. 3 ustawy o ujawnianiu informacji, jako zawierający legalną definicję pojęcia jednostki SB, jest wystarczający do rozstrzygnięcia, czy dana jednostka Ministerstwa Spraw Wewnętrznych jest jednostką Służby Bezpieczeństwa (centralną bądź terenową), a zarazem organem bezpieczeństwa państwa - w rozumieniu ustawy o ujawnianiu informacji. Sąd Apelacyjny za w pełni przekonujący uznał przeprowadzony w uzasadnieniu do powyższego orzeczenia wywód, że w praktyce nie jest możliwe w oparciu o akceptowane metody wykładni (a zatem z wyłączeniem możliwości wyprowadzania wniosków pomocnych przy interpretacji aktów prawnych wyższego rzędu z aktów niższego rzędu, jak i możliwości ustalenia treści normy ustawowej z odwołaniem się do aktów-dokumentów tajnych tworzonych na użytek aparatu bezpieczeństwa państwa) wykazanie, że dany podmiot był instytucją centralną lub terenową Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o ujawnianiu informacji. Wobec tego, to przepis art. 2 ust. 3 tej ustawy powinien służyć ustaleniu, czy dana jednostka MSW jest centralną bądź terenową jednostką SB a zarazem organem bezpieczeństwa państwa.

Biuro (...) MSW odpowiada kryteriom powyższego przepisu. Zostało, tak jak Sąd Okręgowy prawidłowo wywiódł, rozwiązane w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa. Utworzenie nowych jednostek organizacyjnych w Urzędzie Ochrony Państwa i Komendzie Głównej Policji, które przejęły zadania dawnego Biura (...) i podległych mu terenowych jednostek organizacyjnych (w ramach rozdzielenia kompetencji, o czym mowa w art. 129 ust. 2, art. 130 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa), nie oznacza zachowania w/w jednostek w dotychczasowym, niezmienionym stanie formalno-prawnym. O rozwiązaniu w 1990 r. Biura (...) jako jednostki centralnej Służby Bezpieczeństwa w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych świadczy jednoznacznie treść rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1990 r. w sprawie nadania statutu organizacyjnego Ministerstwu Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 49, poz. 288). W/w statut nie wymienia już Biura (...) jako działającej w Ministerstwie komórki organizacyjnej. Wcześniej Biuro (...) działało w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych zgodnie ze statutem organizacyjnym MSW, stanowiącym załącznik do uchwały Nr 144/83 Rady Ministrów z dnia 21 października 1983 r. Było wymienione w jego § 6 ust. 2 pkt 16. Ponadto należy zwrócić uwagę na treść zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 maja 1990 r., wydanego w celu wykonania postanowień art. 129 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa. W § 6 w/w zarządzenia stwierdzono, że zadania realizowane przez Biuro (...) oraz jego ogniwa terenowe pozostają niezmienione do czasu zakończenia reorganizacji MSW, a przekazanie dokumentów oraz wyposażenia technicznego nastąpi z chwilą podjęcia zadań przez właściwe jednostki organizacyjne MSW, Urzędu Ochrony Państwa, Policji lub innych instytucji państwowych. Okoliczność, że zadania Biura (...) tymczasowo, do zakończenia reorganizacji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, pozostały niezmienione, nie jest równoznaczna z tym, że Biuro jako instytucja centralna SB MSW, nie zostało rozwiązane z mocy prawa. Czym innym bowiem jest struktura organizacyjna, czym innym zaś zadania. Zresztą Biuro (...) w strukturze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przestało istnieć, nie pojawiło się już w statucie organizacyjnym MSW z dnia 16 lipca 1990 r., który wszedł w życie 27 lipca 1990 r., natomiast okoliczność, że zadania realizowane w ramach Służby Bezpieczeństwa przez Biuro (...) były nadal realizowane z wyłączeniem zadań charakterystycznych dla tajnej policji politycznej nie oznacza, że Biuro (...) nie zostało zlikwidowane. Dokonując trafnej kwalifikacji jednostki organizacyjnej, w której jako funkcjonariusz odwołująca pełniła służbę, Sąd Okręgowy przyjął jednocześnie, że charakter zadań, jakie odwołująca wykonywała, sprawia, że okres służby nie podlega kwalifikacji jako okres służby w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy o ujawnianiu informacji. Tak więc Sąd Okręgowy przyjął, że nie decyduje wyłącznie służba w konkretnie kwalifikowanej jednostce, ale i rodzaj zadań, przy czym niewykonywanie zadań operacyjnych, bez wyjaśnienia znaczenia i treści tego pojęcia, a raczej wykonywanie zadań administracyjno-biurowych, które polegały między innymi na przepisywaniu na maszynie treści odręcznych notatek, zapisków dotyczących czynności operacyjnych, powoduje, że służba funkcjonariusza w organie bezpieczeństwa państwa za taką na potrzeby ustalenia wysokości policyjnej emerytury uznana zostać nie może. Sąd Okręgowy nie wyjaśnił, czym się kierował zajmując takie stanowisko. Nie wskazał, jaki przepis pozwala na postawienie takich konkluzji. Tymczasem art. 15b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej stanowi, że w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy o ujawnianiu informacji, i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., emerytura wynosi (...). Przepis ten nie odnosi się w ogóle do wykonywanych przez funkcjonariusza czynności. Krąg podmiotowy adresatów unormowania wyznacza – poza pozostawaniem w służbie przed 2 stycznia 1999 r. - jako jedyne kryterium pełnienie służby w organie bezpieczeństwa państwa. Zawężanie tego kręgu poprzez wskazanie dodatkowego wyznacznika w postaci niewykonywania/wykonywania czynności operacyjnych przez funkcjonariusza, stanowi o błędnej wykładni przepisu, dokonanej wbrew jego literalnemu brzmieniu. Sąd Okręgowy nie podał przy tym, jakie względy zadecydowałyby o odejściu od wykładni literalnej przepisu, a zważyć należy, że jeśli treść przepisu, dzięki wykładni językowej, pozwala skonstruować obowiązującą normę, a ponadto wyraźna jest ratio legis tak ustalonej normy, to brak jest podstaw do stosowania wykładni systemowej i celowościowej (wyrok Trybunał Konstytucyjnego z dnia 8 czerwca 1999 r., SK 12/98, OTK 1999/5/96). Do odmiennych wniosków nie prowadzi również wykładnia art. 13 ust. 1 pkt 1b ustawy zaopatrzeniowej, który stanowi o równorzędnym ze służbą w Policji, na zasadach z art. 15 b, traktowaniu okresów służby w charakterze funkcjonariusza w organach bezpieczeństwa państwa. Nie ma zatem żadnych podstaw do przyjęcia, że na potrzeby ponownego, w tym przypadku, ustalenia wysokości emerytury policyjnej rodzaj wykonywanych zadań decyduje o tym, czy funkcjonariusz pełnił służbę w organie bezpieczeństwa państwa, jeśli tę służbę w tak kwalifikowanej jednostce organizacyjnej pełnił. Powyższy

pogląd w pełni znajduje potwierdzenie w rozważaniach Trybunału Konstytucyjnego, zawartych w uzasadnieniu wyroku z dnia 24 lutego 2010 r., sygn. K 6/09, na który powołał się Sąd Okręgowy. Trybunał w pkt 6.2 rozważań prawnych podał, że: „(...)W żadnym przypadku wybór służby w tajnej policji politycznej państwa komunistycznego nie zasługuje na aprobatę, niezależnie od komórki organizacyjnej i stanowiska służbowego funkcjonariusza.” (...). Według Trybunału, ustawodawca negatywnie ocenił sam fakt podjęcia służby w organach bezpieczeństwa Polski Ludowej - ze względu na jednoznacznie ujemną ocenę tych organów. Bez znaczenia pozostaje więc okoliczność rodzaju zadań realizowanych przez funkcjonariusza w ramach służby w organie bezpieczeństwa państwa. Wynika to zresztą wprost z tej części rozważań Trybunału, w której dokonywana jest ocena zgodności art. 13 ust. 1 pkt 1b i art. 15 b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej z art. 32 ust. 1 Konstytucji. Trybunał nie zakwestionował przyjęcia przez ustawodawcę jako różniącej istotnie funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa Polski Ludowej od pozostałych funkcjonariuszy służb mundurowych przed 1990 r. cechy w postaci ich służby w określonych w ustawie organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990. Uznanie tej cechy za istotną, według Trybunału, znajduje podstawę w zasadzie sprawiedliwości społecznej i preambule Konstytucji. Reasumując, w świetle obowiązującego prawa brak uzasadnionych podstaw do przyjęcia, że oprócz kryterium pełnienia służby w organie bezpieczeństwa państwa, doniosłość prawną dla ustalenia wysokości świadczenia emerytalnego ma przesłanka w postaci rodzaju wykonywanych przez funkcjonariusza zadań w tym organie, a stwierdzenie braku realizowania czynności operacyjnych, bez sprecyzowania treści tego pojęcia, skutkuje obliczenie emerytury jedynie po myśli art. 15 ustawy zaopatrzeniowej. Wobec powyższego, apelacja organu emerytalnego co do zasady podlega uwzględnieniu, ponieważ nie jest wątpliwe pełnienie przez odwołującą służby w organie bezpieczeństwa państwa, czyli w Biurze (...) MSW. Jednakże z okoliczności stanu faktycznego ustalonych przez Sąd Okręgowy wynika, że wnioskodawczyni służbę w tym organie pełniła nie w całym okresie podanym przez IPN, ale od 25 sierpnia 1975 r. do 8 lipca 1979r. oraz od 10 sierpnia 1979 r. do 31 lipca 1981 r. i od 1 września 1981r. do 4 stycznia 1990 r. oraz od 1 lipca 1990 r. do 31 lipca 1990 r. W okresie od 9 lipca do 9 sierpnia 1979 r. udzielono jej urlopu bezpłatnego z tytułu opieki nad dzieckiem (raport z dnia 29czerwca 1979 r.), od 1 do 31 sierpnia 1981 r. również udzielono jej urlopu bezpłatnego w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem (przebieg służby z akt osobowych), a od 5 stycznia do 30 czerwca 1990 r. była oddelegowana służbowo do Stołecznego (...) Spraw Wewnętrznych do Komisariatu(...) celem pełnienia służby patrolowej (dokumenty z akt osobowych, raporty o przeniesieniu ze stycznia, lutego, marca, maja 1990 r., zaopiniowane negatywnie, zeznania odwołującej). Według Sądu Apelacyjnego, w okresie korzystania z urlopu bezpłatnego, udzielonego w związku ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem, funkcjonariuszka jest zwolniona z wykonywania obowiązków służbowych. Pozostaje ona w stosunku służby, zachowuje status funkcjonariuszki, jednakże nie realizuje zadań przynależnych do określonego stanowiska służbowego, tym samym nie pełni służby w organie bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 15b ust. 1 in principio ustawy zaopatrzeniowej, skoro realizacja zadań na stanowisku służbowym prawnie została jej odjęta. Zdaniem Sądu Apelacyjnego pojęciu pełnienia służby w organie bezpieczeństwa państwa, jakim posługuje się art. 15b ust. 1 in principio ustawy zaopatrzeniowej, nie można przypisać innego znaczenia, niż faktyczne wykonywanie obowiązków związanych ze stanowiskiem zajmowanym w organie bezpieczeństwa państwa, z takim skutkiem, że znajdujące prawną podstawę zwolnienie z obowiązku realizacji zadań i ich niewykonywanie oznacza brak możliwości przyjęcia, iż miało miejsce pełnienie służby w organie bezpieczeństwa państwa. Decydujące znaczenie ma kryterium rzeczywistego w danej strukturze wykonywania obowiązków służbowych przypisanych do danego stanowiska. W ocenie Sądu Apelacyjnego, takie, jak przedstawione rozumienie pojęcia pełnienia służby w organie bezpieczeństwa państwa, pozostaje w związku z celem ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r., która art. 15b wprowadziła do ustawy zaopatrzeniowej. Trybunał Konstytucyjny w powoływanym wyroku z dnia 24 lutego 2010 r. stwierdził, „ (...) że ustawodawca miał wynikające z wartości konstytucyjnych prawo do negatywnej oceny organów bezpieczeństwa Polski Ludowej. Pozwalało to ustawodawcy na przyjęcie regulacji, której celem byłoby zniwelowanie niesłusznie nabytych przywilejów funkcjonariuszy tych organów objętych szczególnym systemem zaopatrzenia emerytalnego w stosunku do innych osób objętych tym systemem.”. Względy wykładni celowościowej prowadzą do wniosku, że ograniczenie wysokości świadczeń emerytalnych nie może dotyczyć funkcjonariuszy, którzy li tylko formalnie pozostawali w służbie w jednostce organizacyjnej kwalifikowanej jako organ bezpieczeństwa państwa, ale winno obejmować tych, którzy rzeczywiście pełnili służbę w tych organach realizując obowiązki przypisane do stanowisk, które mieściły się w danej strukturze organizacyjnej. Skoro byli funkcjonariusze ponoszą konsekwencje pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa, ze względu na rolę tych organów, to konsekwencje te winny rozciągać się wyłącznie na okresy

służby pełnionej faktycznie, wykonywanej, na okresy uczestniczenia w realizowaniu przez te organy ich funkcji. W niniejszej sprawie oznacza to, że nie tylko okresy urlopów z tytułu opieki nad dzieckiem, ale również oddelegowanie do pełnienia służby w (...), nie jest okresem pełnienia służby w organie bezpieczeństwa państwa. Tak więc apelacja organu emerytalnego, w odniesieniu do trzech powyżej wskazanych okresów nie mogła zostać uwzględniona, gdyż ich ujęcie przy ustalaniu wysokości emerytury odwołującej winno nastąpić według wskaźnika z art. 15b ust. 1 pkt 2 ustawy. Kierując się powyższymi względami, ponieważ przy wydaniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy naruszył przepis art. 15b ust. 1 pkt 1 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 1b ustawy nie stosując ich do obliczenia wysokości emerytury skarżącej na skutek błędnej ich wykładni, **Sąd Apelacyjny z mocy art. 386 § 1 k.p.c. i art. 385 k.p.c. orzekł, jak w pkt I i II sentencji.**

Sędziowie : Przewodniczący:

M. W. W. O. (2)

K. S. (2)